

ENCO ĐANMARIJA
NAPOLILO

KARLO JE
IZAŠAO SÂM

Sa italijanskog prevela
Gordana Subotić

Beograd, 2023

Ova publikacija u celini ili u delovima ne sme se umnožavati, prešampavati ili prenositi u bilo kojoj formi ili bilo kojim sredstvom bez dozvole autora ili izdavača niti može biti na bilo koji drugi način ili bilo kojim drugim sredstvom distribuirana ili umnožavana bez odobrenja izdavača. Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač po odredbama Zakona o autorskim pravima.

*Onima koji umeju da nasele život
ljudima brižljivo odabranim,
jer umeti izabrati sve menja.*

*Nisam ništa do duša krilate ribe
što je izletela iz mora da onjuši zvezde
nije teško plivati protiv struje
već je teško uspeti se u nebo i ništa ne naći.*

Lindberg, Ivano Fosati

*Little darling, it's been a long cold lonely winter
Little darling, it feels like years since it's been here
Here comes the sun
Here comes the sun, and I say
It's all right*

Here Comes the Sun, Džordž Harison

*Baciću ovo svoje ogromno srce među zvezde jednog dana
kunem ti se da hoću
a iza plaveti zastora u plavet odleteću.*

La donna cannone, Frančesko de Gregori

1.

Ako gledaš u daljinu možeš da se izgubiš

Korak po korak, ne razmišljajući. Tako Karlo prati svog oca niza stepenice, a zatim kroz kapiju zgrade.

Ima trideset tri godine i nikad ne izlazi sâm. Napamet zna desetine telefonskih brojeva, cenu za kilogram hleba i pršute. Matematika i fotografsko pamćenje pomažu mu da iscrta granice u kojima će se osećati sigurno.

Breskva u dvorištu je propupela, uskoro će procvetati. Čempresi uz pločnik i biciklističku stazu visoki su koliko i zgrade i njišu se na vetru.

Roditelji, bake i deke koji vode decu u školu i službenici koji idu na posao polako iščezavaju. Na ulici koja preseca javni park jedna žena ide u kupovinu vukući za sobom kolica za namirnice, a jedan momak vodi u šetnju dva krupna mešanca.

Karlo hoda s rukama u džepovima sakoa koji mu je već pomalo tesan. U poslednje vreme je nabacio koje kilo, lice mu se zaokruglilo, kosa koju seče sâm u kupatilu, makazama i pomoću ogleдалa, pokriva mu uši i uvija se na potiljku.

Jedan dečkić skakuće u travi, juri za loptom i šutira je ka njemu.

– Ti je vrati – kaže mu Anselmo, njegov otac, izmakavši se i pustivši da mu se lopta dokotrlja do nogu.

Karlo izvadi ruke iz džepova, oseća pogled onog dečaka i svog oca kako ga moli da komunicira sa svetom.

Pokušava, levom prebacuje loptu do desne noge, podigne je nekoliko centimetara s tla, malo pimpuje. Reklo bi se dobar potez, jedan od onih koje je izvodio kad je kao mali igrao fudbal u istom tom parkiću, jedan od onih koje je koristio da se oslobodi protivnika i otrči ka golmanu. No da li zbog farmerki, da li zbog neprikladne obuće, gojaznosti ili meke vlažne zemlje, tek Karlo se okliznuo, đonovi su se odvojili od tla, lopta mu je izmakla i otkotrljala se, a on je pao, najpre na kolena, a zatim na ruke.

– Izvini – prošaputao je dečak, koji je dotrčao da uzme loptu.

– Jesi li se udario? – pita ga dečakova majka koja im je odmah prišla.

Karlo ustaje, oseća kako mu bilo tuče u slepoočnicama, obrazi mu gore od sramote. Odmahuje glavom, okreće se ne očistivši blato s pantalonama i nastavlja da hoda.

– Ne brinite – kaže Anselmo.

– Izvinite – odgovori majka uhvativši sina za ruku i gleda za njima dok se udaljavaju.

– Stani – zadihano će otac. – Karlo, stani, molim te.

Ali on se ne zaustavlja, prelazi ulicu na pešačkom prelazu, pazeći da staje samo na bele trake pa nastavlja ka kiosku gde svakog jutra kupuju jedan dnevni list.

Otac ga sustiže, pokazuje mrlju na pantalonama.

– Tvoja majka će biti presrećna – kaže uz poluosmeh, dok plaća prodavcu. – Idemo u kafe, prijaće nam jedan dobar doručak.

Neka nova devojka služi kafu i kapučino gostima. Ima dugu lepršavu kosu koju rukom sklanja kad se naginje napred da pokupi šoljice. Na sebi ima crnu majicu, muškarci za šankom joj krišom gledaju u izrez na grudima.

Anselmo ode da sedne za uobičajen sto pored izloga. Skine sako pa ga prebaci preko naslona stolice, otvori novine na stranama lokalnih događaja.

Karlo se ne skida, sedne, izvadi iz džepa *Markovaldo*, knjigu koju je počeo da čita protekle večeri. Pohaban primerak koji je pronašao u kućnoj biblioteci.

Devojka im priđe. Ima kecelju vezanu oko struka, uske farmerke, patike.

– Dobar dan – kaže, osmehujući se obojici.

Karlov otac podigne pogled sa članka u kojem se navodi kako procenat kriminala u gradu opada.

– Izvinite, nisam vas video. Bepe nije tu?

– Otišao je u banku. Uskoro se vraća.

Karla devojčin glas podseća na *Bambija*. Pocrveneo je, postidevši se te misli.

– Redovno dolazimo ovamo. Nema greške, uvek uzimamo isto.

– Imaću to na umu.

– Ja sam Anselmo, a on je Karlo.

– Veoma mi je drago, ja sam Leda. – Rukuje se s njim, pa ostavlja ispruženu ruku očekujući da Karlo reaguje na taj gest.

– Karlo? – upitno će otac nateravši ga da, ako je moguće, još više pocrveni.

Ali sin drži pognutu glavu, trepće. U novinama je slika jedne teniserke koja podiže pehar iznad glave. Voleo bi da je i on nešto osvojio, da joj kaže da nije glup kao što izgleda.

Leda odustaje i povlači se. Anselmo bespomoćno širi ruke kriveći lice kao da kaže da je njegov sin takav.

– Dva kapučina i dva kroasana sa džemom od kajsije.

– Odmah ću vam doneti.

Anselmo nastavlja da čita članak, a Karlo napokon skida sako. Okrene se ka šanku koji zauzimaju četiri osobe praveći gužvu. Ledin miris lebdi u vazduhu.

Ono što ne očekuje je da ga, malo dalje, ona gleda ispod oka, dok služeći se salvetom vadi kroasane iz vitrine. I osmehuje mu se smeškom koji Karlo nikad ranije nije video.

Ne seća se da joj je uzvratio osmehom, seća se da je žilica u drvetu na stolu bilo četrdeset tri.

Dani su podeljeni na redovne obaveze, na navike koje teše koliko i topao radijator kad je napolju zima. Omlet cvrči u teflonskom tiganju, iz lonca u kojem se kuva spanać izlazi para, hrskavi hleb je na stolu postavljenom za troje.

Njegov otac je naučio da kuva i brine se o kući otkako je otišao u penziju. Bio je direktor prodaje za Evropu firme koja proizvodi zglobne prenosnike. Karijeru je započeo od najnižeg položaja, pošto je završio srednju tehničku i otišao da radi u fabrici. Zapazili su ga zahvaljujući njegovom trudu i posvećenosti, i posle nekoliko meseci je premešten u tehničko odeljenje, gde je naučio da crta na mašini. Osamdesetih su ga, kad je došlo vreme za reorganizaciju, unapredili u direktora. Tad je prvi put leteo avionom, i otad je leteo stotine puta u Nemačku, Španiju, Finsku, u mesta koja nije ni zamišljao da će ikad videti.

Sad je pogledao u svog sina i saučesnički mu namignuo.

Karlo sipa vodu u svoju čašu i vino u očevu. Jedu kasno, kad se majka vrati kući oko pola tri po podne. Njoj je dojadilo da ponavlja da je ne čekaju, da može jednostavno da podgreje ručak, ali njih dvojica je ne slušaju, žele da ona bude pored njih.

Anselmo se zabavlja predlažući specijalitete koje je sâm smislio ili porodične recepte. On i žena se nadmeću, savetuju, umaču hleb u izuzetno ukusan umak, dodaju so u bljutav potaž parmentje. Kritike i pohvale sastavni su deo neraskidive privrženosti.

Ona radi u vrtiću koji vodi sa svojim partnerkama. Voli da bude s decom, da ih teši kad se rasplaču. Mogla je da se penzioniše, da proda svoj udeo, ali nije htela, skamenjena od straha od dokolice, s teškom prošlošću od koje ni na trenutak nije mogla da pobegne.

Otvora blindirana vrata, spušta tašnu na stolicu, skida lagani kaput i okači ga.

Iz kuhinje dopire prijatan miris hrane, dvojica njenih momaka čuju je i ubrzavaju poslednje pripreme. Karlo dodaje tanjire ocu i doziva majku: – Za sto, spremno je.

Đada se vraća kući kad padne mrak. Proleće je, dani su se produžili i prešlo se na letnje računanje vremena. Njen cvetni miris širi se hodnikom, izmešan s mirisom kože i znoja voza s radnicima.

Budi se u šest ujutru, tušira se, šminka se pred ogledalom, s nogu kraj sudopere popije kafu s mlekom koju joj otac sprema, dok slobodnom rukom poravnava suknju i već misli na brojeve koje treba da uklopi u gomili papira i eksel tabelama.

Svakog dana putuje vozom, trči da zauzme slobodno mesto ili makar deo zida na koji će se nasloniti. Putnici su uvek isti, umornih lica i očiju naduvenih od spavanja, sa akten-tašnama punim dokumenata između nogu, knjigom ili mobilnim u ruci. U vozu Đada traga za drugim životima čitajući priče, posmatra industrijska predgrađa koja brzo promiču kroz prozor.

Poljubi majku, koja lista neki časopis u kuhinji, pita je kako je provela dan, u pô glasa, da ne probudi oca koji je zadremao na fotelji i tiho hrče.

– Gde je Karlo?

– U svojoj sobi. Rekao je da hoće da razgovara s tobom.

– Mislim da znam šta hoće.

– On te voli.

– Znam, mama.

U prošlu nedelju, Đada je objavila da se udaje za Andreu, dugogodišnjeg dečka kojeg je upoznala u školskoj klupi. Oboje imaju dvadeset devet godina, stan u centru koji treba da srede i za koji su već počeli da otplaćuju tridesetogodišnji kredit. Nkakva novost, već neko vreme pričaju o tome.

Đada pokuca na vrata sobe ne dobivši odgovor. Ponovo pokuca i uđe.

Karlo sedi na tepihu ukrštenih nogu, ruke su mu raširene kao dirigentu bez palice. Glava mu se klata u ritmu muzike koju sluša preko velikih slušalica koje drži na ušima. Futrola kompakt-diska pored stereo-uređaja otkriva ozbiljno lice čoveka sa okruglim očima, sličnije nekom bankaru nego kompozitoru. Ime je ispisano velikim štampanim slovima, Dmitrij Šostakovič.

Đada se šćućurila pored njega i nekoliko sekundi slušala simfoniju koja je opčinila njenog brata. Zna da ne voli da ga prekidaju dok se muzika ne završi.

Strpljivo čeka, ko zna koji put posmatra sobu lišenu stvari koje joj mogu dati lični pečat. Nema fotografija, ukrasa, ličnih predmeta. Tu je četvorokrillni ormar sa odećom, krevet, noćni stočić, pisaci sto i stolica sa ulegnutim sedištem od sunderaste pene. Nema ničeg drugog pomoću čega bi neki gost shvatio ko je Karlo, koje su mu strasti. Možda bi mini-stereo, crn i sjajan, koji se ističe na jednoj strani stola, mogao biti pokazatelj, ali trista dvadeset sedam CD-ova, koliko ih ima, skriveno je i brižljivo poređano u nizovima ispod kreveta.

Đada i njena majka su pokušale da unesu malo boja promenivši zavese i stavivši kompletne žute, crvene i zelene posteljine. Za rođendan su mu poklonili ram s kolažom porodičnih fotografija brižljivo odabranih, uzalud se nadajući da će ga on okačiti o zid.

Krešendo gudačkih instrumenata, klavira, timpana i bubnjeva završava kompoziciju koja još dugo odjekuje u slušalicama. Karlo pojačava ton do kraja kako bi je odslušao do okončanja snimka. Kad je ugasio, ličio je na povratnika s pustog ostrva.

– Zdravo, Karlo.

– Zdravo, sestrice, kako je bilo na poslu? – Gleda je i miluje je po obrazu.

– Ništa posebno. – Đada slegne ramenima, provukavši prst ispod jedne rese na tepihu.

– Jesi li objavila veliku novost?

– Jesam, juče sam odnela kolače. Bilo im je drago.

– I meni je. – Karlo posmatra svoje ruke isprepletene u križu. – Ne bih voleo da misliš da se protivim.

U nedelju za ručkom, pošto je Andrea poljubio Đadu, posle radosnog klicanja roditelja i zdravice budućim mladencima, Karlo je obrisao usta salvetom pa se zatvorio u kupatilo.

– Kad sam bio mali i kad su mi tata i mama rekli da ću dobiti sestricu, rekli su mi i da će biti mala i bespomoćna i da bi trebalo da je zaštitim. – Ustaje i vraća slušalice na mesto.

– Nisam bio bogzna kakav stariji brat.

– Ne pričaj gluposti.

– Nedostajaće mi da te čujem kako se vraćaš s posla, zajedničko spremanje doručka nedeljom ujutru, svađa zbog poslednjeg čokoladnog keksa.

– Bar ćeš moći da jedeš keksa koliko god hoćeš.

– Ne šalim se, stvar je ozbiljna. Nedostajaćeš mi – kaže joj, pa prekrsti ruke.

Đada je zbunjena. Kad je bila mala uporno je tražila znake naklonosti svog brata, a teško ih je nalazila. Danima bi bila razočarana, durila se, ali malo toga bi se promenilo.

Pomerila se ispred njega i potražila njegov pogled. – I ti ćeš meni nedostajati, mnogo, najviše. Ali uvek ćemo biti tu jedno za drugo.

Potrebno im je da tišina zavlada među njima i učvrsti značenje tih reči.

Potom Karlo duboko uzdahne kao što ima običaj i objavi: – Mama je napravila ragu.

– Da, rekla mi je da ti kažem da je stavila testeninu da se kuva. Sad je već skoro gotova. – Đada mu udovoljava, vraća se na aktuelna pitanja, ali prijatan osećaj dugo se zadržava.

Nebo i zgrade posiveli su od umorne kišice. Drveće zavarano prolećem ponovo liči na zimsko, u kućama gore svetla.

Karlo i njegov otac hodaju pogureni, zaštićeni kišobranima. Već su svratili u kiosk, a kafe ih je dočekaio topao i ugodan.

Leda je skupila kosu, otkriveno ovalno lice pokazuje nežne crte, tanak vrat. Ispira pribor za jelo pre nego što ga stavi u mašinu za sudove.

Pozdravlja ih osmehom, obriše ruke i pravi im kapučino.

Anselmo skinje šešir i stavi ga na sto.

– Ako nastaviš tako da zuriš u nju, prepašćeš je – kaže Karlu, koji se naglo okrene kao da ga je otac zatekao u krađi.

– Šalim se. – Anselmo se smeje, nagne se pa u pô glasa, za-verenički, priznaje: – Uostalom, svi je gledaju, lepa je devojka.

Karlo otvori *Markovaldo* i pravi se da čita. Često mu se događa, u toku dana, da razmišlja o tome kad će ponovo videti Ledu i da se pita kako će biti obučena i da li će mu se obratiti. Oseća kako mu lice gori, da bi odvuкао pažnju s nje zamišlja da je na Novom Zelandu, na vrhu planine obrasle bujnim rastinjem, dok sunce prodire kroz krošnje, bez ijedne žive duše kilometrima unaokolo.

– Ja mislim da si joj simpatičan – nastavlja njegov otac, zabavljajući se dok gleda sina kako se upinje da ostane ravnodušan. – Ššš, stiže. – Namigne mu, pa skloni novine ne bi li napravio mesta za šolje.

– Izvolite. – Leda spusti poslužavnik. – Zdravo, Karlo – kaže bez okolišanja, dok u ruci drži tanjirić s kroasanom sa džemom i čeka.

Karlo posmatra kap kiše kako klizi niz staklo izloga. Zna da Leda neće otići, da je donela taj kroasan za njega i želi da on to zna.

Onda se lagano okrene i ugleda na tanjiriću šećer posut u obliku osmeha i dve tačkice koje liče na oči.

Anselmo zausti da se umeša, svestan da sinovljeva sporost može da zasmeta i izazove nerazumevanje. Ali Leda podigne dlan i zaustavi ga. Želi da joj Karlo nešto kaže.

Karlo zuri u pegice na Ledinim rukama, u rukave džempera koje je podigla do laktova, podiže pogled do ramena i naposletku otkrije njena usta koja se osmehuju, drzak nosić malo prćast i oči u kojima kao da sviraju ruske simfonije koje sluša sâm u svojoj sobi.

Možda je prošao minut, možda su prošla dva minuta, možda tri, nije važno, ono što zaprepašćuje njegovog oca jeste maska koja na trenutak nestaje s Karlovog lica dok izgovara „Zdravo“ i pokazuje osmeh tako kratak da nije siguran da ga je stvarno video. Anselmu je to dovoljno, dođe mu da ustane i zagrlji konobaricu, ali ona se već vratila za šank da usluži druge goste.

Karlo zagriže kroasan, posmatra ostale kapi koje klize niz okno, jure se, sustižu, sjedinjuju. Osmeh od šećera ogleda se u staklu, izvajan na keramičkom tanjiriću. Pokuša da izbroji kapi, ali previše ih je.

Vrata se otvore, nalet hladnog vazduha uvlači se u lokal. Na televizoru okačenom na zid daju vremensku prognozu. Izgleda da će cele nedelje padati kiša.

Karlo obriše mrvice oko usta, okrene se da vidi ko ulazi i nagoniski stisne pesnice, zgrči vilicu dok mu se mišići ruku i nogu naprežu.

Čovek naruči kafu, nalakti se na šank.

Karlovih je godina, ima bradu od nekoliko dana, veoma svetle plave oči, kratku crnu kosu. Zove se Samuele i bio mu je školski drug. Sad je agent za nekretnine, ima tamnoplavu kravatu i skupo odelo, izglangane mokasine i burmu na prstu.

Karlo ga, skamenjen, posmatra kako se šali s Ledom. Primećuje kako se ona leđima naslonila na zid na kojem su

okačene pobjedničke *greb-greb* srećke, čini mu se da želi da ga drži na odstojanju.

Anselmo ništa ne primećuje, udubljen u neki članak iz gradske hronike.

Samuele ispije kafu u jednom gutljaju, ostavi kovanice na šanku, pošalje poljubac Ledi i izađe iz kafea.

Kao da on nikad nije ni ulazio, nalet vazduha je iščezao, vremenska prognoza se završila, sad ide reklama s mladima koji trče plažom. Ali onaj poljubac je još tu, u očima Karla koji ne razume da li će ga Leda uhvatiti ili pustiti da padne u prljavu vodu sudopere. Ona skuplja kovanice i stavlja ih u kasu.

– Hoću kući.

Anselmo podigne pogled, na sinovljevom licu se ukazala senka koja briše izražajnost i osećanja.

– Da završim članak.

– Ne, odmah, molim te. – Karlo je podigao glas, a jedna gospođa sa čivavom u torbi prestala je da govori u telefon.

– Šta se dogodilo? – Anselmo savija novine i sprema se da krene.

– Ništa. – Karlo ne gleda nikud posebno, traži prazninu u ponavljanju motiva zidnih šara.

– Idem da platim. – Anselmo stavi šešir, izvadi novčanik iz sakoa.

– Je li sve u redu? – pita ga Leda, iznenađena.

– Karlu nije dobro.

– Žao mi je, mogu li nešto da učinim? – Leda drži kusur u ruci.

– Odvešću ga kući. Hvala vam na gestu, na osmehu na tanjiriću. Mnogo mu se svideo.

– Drago mi je.

– Videćemo se sutra, nadam se.

– Prijatan dan, i ja se nadam.

Okrene se da potraži Karla, ali on je već izašao na kišu. Pokušava da odvрати misli, broji kapi koje padaju na asfalt,

parkirane automobile, drveće, opuške na pločniku. Ne može da se usredsredi.

Potom vidi Samuelea za volanom ogromnog automobila. Telefonira, prođe ispred njega i prepozna ga. Načas su obojica odbačeni u prošlost, gde je sve izgledalo moguće i gde je sve ostalo.

2.

Gušteri se ponovo rađaju iz sopstvenog repa

Prvi dan u višim razredima škole *Sandro Pertini* bio je sunčan. Gradić se vraćao uobičajenom životu posle letnjih od-mora, vozovi za Milano vrveli su od radnika koji su živeli u novim četvrtima, spavaonicama izniklim oko stanice.

Bile su to osamdesete, na radiju su puštali „It’s My Life“ i „Such a Shame“ grupe *Tok Tok*, devojčice su volele *Djuran Djuran*, na trgovima u centru okupljali su se šminkeri u čara-pama drečavih boja i firmiranim perjanim jaknama, a nede-ljom je *90. minut* prikazivao Maradonine podvige.

Izgledalo je lako biti mlad, orijentira nije bilo mnogo, do-voljno je bilo prepoznati ih pa da stekneš prijatelje. Televizija, muzika, fudbal, video-igre bili su lepak koji brzo hvata, spaja i istiskuje jednakom brzinom.

Karlo je zajedno sa ostalim učenicima trčao stepeništem i hodnicima ne bi li ugrabio najbolje mesto.

U učionicama su na velikim prozorima, koji su dopirali do tavanice, roletne spuštane dopola, te je sunce prodiralo popre-ko osvetljavajući milione čestica prašine koje su se komešale u vazduhu. Dve drugarice s kojima je išao u niže razrede osnov-ne sedele su blizu katedre i pozdravile su ga. Odgovorio im je klimnuvši glavom dok je nestrpljivo gledao unaokolo.

Tri od četiri klupe u poslednjem redu već su zauzeli dečaci koje nije poznavao. Jedan od njih mu je pokazao na klupu u

uglu, pored svoje. Karlo se osmehnuo i poletno mu se pridružio. Seo je zadovoljan, spustio ranac na pod i nalaktio se na klupu od ultrapasa.

Dečak je ispružio ruku i predstavio se.

– Ja sam Samuele.

– Ja sam Karlo.

– A ovo su Fulvio i Pjero.

Karlo se rukovao i s njima i pomislio kako u višim razredima neće biti tako strašno kao što je mislio.

Dok se vraćao kući zviždukao je refren jedne pesme koju je čuo u automobilu svog oca. Skinuo je duks i vezao ga oko struka. Još je bilo toplo, rešio je da po podne ode u parkić na uobičajenu fudbalsku utakmicu, s koje bi se vratio iscrpljen i sutra bi počelo sve iz početka.

Majka ga je dočekala poljupcem u čelo. Došla je s posla da ruča s njim i Đadom.

– Idi da opereš ruke, ručak je spremljen.

U kupatilu se Karlo pogledao u ogledalo, činilo mu se da je porastao tokom ono malo sati proteklih od buđenja. Strahovi pred prvi dan u školi su iščezli, namignuo je sebi i uzeo sapun.

Đada je sedela za stolom i namotavala je špagete na viljušku. Taman kad je htela da ih stavi u usta, on joj je prišao s leđa, okrenuo joj ruku i ukrao zalogaj.

– Mamaaaa! – proderala se njegova sestra pre nego što je prasnula u smeh zbog mrlje od sosa na bratovljevoj majici.

– Karlo, vidi šta si uradio. – Njegova majka je pokvasila sunderčić pa stala da tapka njime po pamuku. – Užas, sedi za sto.

– Ukrao mi je špagete – rekla je Đada koja je očekivala da ga majka bar izgrdi.

– Ti si mala. Moraš manje da jedeš – šaljivo će Karlo, raspoložen.

– Hoćeš samo ti da porasteš? Da postaneš div?

– Prestanite da se raspravljate, hrana će se ohladiti pa neće valjati. – Majka je sela za sto pa oboje pomilovala. – Kako je bilo u školi, Karlo? – upitala je.

A on, koji je jedva čekao to pitanje, odgovorio je ponosno.

– Imam nove drugove.

Gušter je stajao nepomično na niskom zidu gradskog bazena. Komadić sunca koji se probijao kroz senke drveća i četvrtaste obrise zgrada kao da ga je isklesao u betonu.

Samuele skoči napred i munjevitim pokretom ga zarobi. Onda ga, držeći ga između kažiprsta i palca leve ruke pokaza Pjerou, Fulviju i Karlu.

Životinja se batrgala, otvarala usta, nožicama tražila uporište ne bi li se oslobodila.

Prethodnog leta Karlo je vodio rat protiv mrava, kojeg se i dalje stideo. Njegovi roditelji su zvali stručnjaka iz poljoprivredne zadruge kako bi uklonio mravinjak s travnjaka u bašti. Našli su mrave u kuhinji i hodniku, između pakovanja testenine, konzervi paradajza i brašna. Njegova majka je ispraznila sav nameštaj i, naoružana sprejom protiv buba potamanila uljeze, ali se od spreja nije moglo disati. U danima koji su prethodili deratizaciji, Karlo je jutro i popodneva provodio oponašajući scene iz ratnih filmova. Gađao je mrave kamenjem, palio komad drveta i pratio ih jednog po jednog gledajući ih kako gore. Izazivao je paniku uvlačeći upaljen upaljač u jedan od otvora u mravinjak, činilo mu se da se te bube samo množe i da ne mogu da pate.

Kad ga je sestra zatekla s kolenima prljavim od zemlje i shvatila da su crne mrve ispred njega ugljenisani mravi, ona koja je od poslednje godine u vrtiću bila član Svetske fondacije za prirodu, uperila je prst u njega i briznula u plač. Otac ga je izgrdio i naučio ga novoj reči koja je savršeno pristajala Samueleu: sadista.

– Sad ću da mu otkinem rep.

Samuele cimnu pa baci na zemlju rep guštera koji se i dalje grčio.

– Gušteri se ponovo rađaju iz svog repa – izjavi Fulvio.

– Ko ti je rekao tu glupost?

– Moj rođak. – Fulvio pocrvene, nije izgledao mnogo sigurno.

– E pa, sad ćemo videti da li je to istina ili si samo naivčina. Pjero, dodaj mi nožić.

Samuele zavrnu rukave duksa pa uze višenamenski švajcarski nožić, koji je Pjero dobio na poklon za prvi izlet s mladim izviđačima. Izvuče sečivo, nasloni se na zidić pa spusti guštera na njega, držeći ga prstima kao pincetom.

Nagruše se napred da bolje vide. Karlo je hteo da se umeša, da ispriča kako se osećao pošto je shvatio šta znači biti sadista. Hteo je da ih zaustavi, ali predstava je počela, a oni bi ga nazvali sekapersom i ko zna kako još.

– Gledajte kako mu radi srce. – Samuele je uperio oštricu u mesto gde se koža životinje usled snažnog pulsiranja nadimala i splašnjavala. – Utronjao se.

Sečivo načini rez a Samuele ga, sa stručnošću hirurga, spusti duž stomaka. Pogled na krv, na utrobu i organe izazva Pjero nadražaj na povraćanje, te on uzmaknu držeći se za stub ulične svetiljke.

– Pravo si derište – reče mu Fulvio, grohotnim smehom proprativši optužbu.

– Sad ćeš morati da kažeš svom rođaku da je lažov. Onesi mu rep kao dokaz. Uzmi ga. – Samuele podignu nožić obrativši se Fulviju.

– Ne pada mi na pamet, odvratan je.

– Uzmi ga ili ćemo reći da si ti derište.

Karlo uze rep pa ga baci preko zidića.

– Zašto si to uradio? – Samuele je zvučao više iznenađeno nego preteće.

Karlo zavuče ruke u džepove pa, načinivši izraz lica grubijana koji je vežbao ispred ogledala u kupatilu, reče: – Zato što mi je ovo dosadilo. Idemo u kafe na jedan kinoto.

– Dobra ideja – saglasi se Pjero.

Nešto je ostalo nedorečeno, ali niko od njih nije mogao objasniti šta je to. Rep, ko zna gde u travi, i dalje se grčio i nije bilo dokaza da tokom noći iz njega nije nastao novi gušter.

Beleška o autoru

Enco Đanmarija Napolilo rođen je 1977. Njegova prva knjiga, *Remo contro* (2009), za svega nekoliko meseci doživela je tri izdanja. Druga, *Kornjače se uvek vraćaju* (2015), imala je pet izdanja. Iste godine Napolilo je bio finalista Nagrade *Fjezole*. Živi u Komu i Milanu, ali sanja o životu na nekom sredozemnom ostrvu.